

TKO MOŽE IZRADITI REVIZIJU PROCJENE OPASNOSTI

Od 1996. godine, kada je donesen Zakon o zaštiti na radu, djelomično usklađen s Direktivom 89/391/EEZ, stalno smo svjedoci donošenja novih podzakonskih akata kojima se regulira provedba zaštite na radu. Tijekom proteklih godina pojedini podzakonski akti ili njihove pojedine odredbe koje su se tijekom provedbe pokazale kao neprimjerene u nekim slučajevima izmijenjene su i dopunjene.

Pravilnik o izradi procjene opasnosti, kao prvi doneseni na temelju navedenog zakona, kojim se definira izrada procjene opasnosti, doživio je dvije izmjene i dopune. Tako su se, na primjer, mijenjale odredbe o djelatnostima u kojima postoji obveza izrade procjene opasnosti, brisana je odredba temeljem koje je izrađena procjena opasnosti trebala ići na odobrenje inspekciji zaštite na radu, mijenjane su odredbe koje propisuju uvjete za članove radne skupine i sl.

Odredbom Pravilnika o izradi procjene opasnosti propisana je obveza izrade revizije procjene opasnosti najmanje svake dvije godine, ali i nakon svake smrtne, skupne ili teže ozljede, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti, poremećaja u procesu rada koji je mogao izazvati štetne posljedice za sigurnost i zdravlje radnika, izmjena u procesu rada koje utječu na sigurnost i zdravlje radnika te na temelju izvršnog rješenja inspektora rada.

O reviziji procjene opasnosti pisano je u časopisu "Sigurnost" u više navrata, a prilikom čega je prilično detaljno opisana revizija procjene opasnosti u pojedinim situacijama:

1. Trupčević, Z.: Revizija procjene opasnosti, *Sigurnost*, 42, 2000., 3, 283-286.

2. Trupčević, Z.: Revizija procjene opasnosti za slučaj teže ozljede na radu, *Sigurnost*, 44, 2002., 4, 407-409.

3. Trupčević, Z.: Revizija procjene opasnosti za slučaj poremećaja u procesu rada, *Sigurnost*, 45, 2003., 1, 57-60.

4. Trupčević, Z.: Revizija procjene opasnosti nakon dvije godine, *Sigurnost*, 45, 2003., 2, 155-158.

U zadnje vrijeme predmetom rasprave postala je odredba članka 22. Pravilnika o izradi procjene opasnosti koja kaže da reviziju procjene opasnosti obavlja sam poslodavac ili u suradnji s ovlaštenom ustanovom, odnosno trgovačkim društvom za obavljanje poslova zaštite na radu.

Naime, nezadovoljan kvalitetom, pristupom i restrikcijama učinjenim pri reviziji procjene opasnosti poslodavca, sindikat je zatražio mišljenje Odjela za zaštitu na radu pri Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva o tome može li reviziju procjene opasnosti raditi sam poslodavac. Ministarstvo je izdalo mišljenje 9. studenog 2005. u kojem se, među ostalim, navodi da samo oni poslodavci koji imaju ovlaštenje za izradu procjene opasnosti, odnosno oni poslodavci kod kojih su zaposleni stručnjaci koji ispunjavaju uvjete iz čl. 14. i 15. Pravilnika o izradi procjene opasnosti, mogu sami obavljati reviziju. Za one poslodavce koji imaju zaposlene stručnjake zaštite na radu oni mogu samo sudjelovati u izradi revizije.

Razlog navedenom mišljenju nalazi se u činjenici da je izrada revizije procjene opasnosti često vrlo složen i opsežan posao. Kao što je već svima dobro poznato, u Pravilniku o izradi procjene opasnosti propisano je da procjenu opasnosti izrađuje radna skupina koja se sastoji od najmanje 3 stručnjaka zaštite na radu visoke stručne spreme tehničkog smjera, smjera zaštite na radu ili drugog smjera koji odgovara djelatnosti poslodavca, te liječnika specijaliste medicine rada. Nadalje, propisano je i radno iskustvo za članove radne skupine (3 godine u struci, odnosno 5 godina za voditelja radne skupine). Stručnjak za zaštitu na radu je osoba koja je položila stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu ili za inspektora rada (iznimno, prilikom donošenja podzakonskog propisa za stručnjaka zaštite na radu status stručnjaka priznat je osobama koje nisu položile stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu ako na poslovima zaštite na radu rade najmanje dvadeset godina).

Činjenica je da se revizija procjene opasnosti često puno ne razlikuje od izrade procjene opasnosti. Kada govorimo o izradi procjene opasnosti nakon svake dvije godine, u razdoblju od dvije godine kod poslodavca će se pojaviti niz novih okolnosti koje treba uključiti u reviziju procjene opasnosti.

To mogu biti, na primjer:

- nova organizacija,
- promjena djelatnosti,
- izmjena tehnologije,
- nova radna mjesta i/ili nazivi,
- nova sredstva rada,
- nove opasne tvari,
- nove ozljede na radu, profesionalne bolesti i akcidenti,
- nova dokumentacija o ispitivanju radnog okoliša i sredstava rada i sl.

Osim navedenog, obilazak radnih prostorija i prostora te mjesta rada radnika nužan je za izradu revizije procjene opasnosti, odnosno utvrđivanje postojećih uvjeta rada, kako bi se utvrdili propusti u primjeni osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu.

Također, potrebno je analizirati izvršenje plana mjera za smanjivanje rizika od ozljeda na radu i profesionalnih bolesti utvrđenog u procjeni opasnosti.

Na osnovi uočenih propusta potrebno je izraditi novi plan mjera, utvrditi rokove i ovlaštenike za provedbu mjera te definirati način kontrole.

Naravno, iz novih okolnosti proizlazi i nova procjena rizika.

Najčešće treba mijenjati i priloge procjene opasnosti: novi popis radnih mjesta za koje treba provesti osposobljavanje za rad na siguran način, popis poslova s posebnim uvjetima rada, popis osobnih zaštitnih sredstava po radnim mjestima, popis opasnih radnih tvari, popis strojeva i uređaja s povećanim opasnostima, popis radnih prostorija i prostora u kojima postoji obveza ispitivanja radnog okoliša itd.

Ako se uzme u obzir sve navedeno, očito je da za izradu revizije procjene opasnosti vrijede isti uvjeti kao za izradu procjene opasnosti što sugerira i razmatrano stručno mišljenje nadležnog ministarstva.

Izrada revizije procjene opasnosti ne bi smjela biti zadovoljavanje formalnosti. U navedenom mišljenju Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva navodi se također da se revizija provodi na način da je potrebno izvršiti uvid u sve radne prostorije i prostore, radne i tehnološke postupke te utvrditi da li je došlo do promjena stanja zaštite na radu te da će prilikom nadzora nad provedbom inspektori usporediti stvarno stanje s onim utvrđenim u procjeni, odnosno u reviziji procjene opasnosti.

Zaključak koji proizlazi iz navedenih argumenata i mišljenja Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva obvezuje poslodavca da osigura da reviziju procjene opasnosti obavi stručni tim utvrđen Pravilnikom o izradi procjene opasnosti jer samo tako može biti osigurana nužna kvaliteta u njezinoj izradi i izbjegavanje (financijski poželjnih) restrikcija sadržaja procjene od poslodavca.

*Sandra Telebec, prof. psih.
ZIRS d.d., Zagreb*